luwe in Holland. Bijna 30 jaren heeft Z.Eerw. daarvan de kerk in Z.Afrika gediend. Zal de kerk er aan denken?

Op 25 November a.s. zal er persoonlike kerkvisitatie gehouden worden te Memel. De Rings-Kommissie hoopt daar tegenwoordig te zijn. Di. Brandt en Van Belkum zullen ook daar dienst doen.

De Oostelike Rings-Kommissie heeft in haar vergadering van de 18e Oktober benoemd als Rings-Superintendent Ds. L. E. Brandt. De Kerkeraden worden verzocht aan Z.Eerw. op te geven de namen der Gemeente Superintendenten.

De Kommissie voor de Wets-herziening heeft haar werk klaar gemaakt. De Scriba verzoekt zo spoedig mogelik opgave van het aantal Wetten, dat elke kerkeraad nodig heeft.

De Redakteur van de Almanak verzoekt vriendelik vóór 1 Desember 1916 opgave van het aantal èksemplaren, dat elke Kerkeraad voor zijn gemeente nodig heeft, opdat de Almanak in het begin van Desember kan worden verzonden. De prijs is 9d. per boekje.

JAC. VAN BELKUM.

De Superintendent voor de Zondagscholen verzoekt beleefd en dringend vóór 15 Desember opgave van het aantal boekjes dat elke Kerkeraad voor zijn gemeente nodig heeft. De prijs is 1/6 voor 10 en 15/- voor 100 boekjes.

JAC. VAN BELKUM.

KORRESPONDENTIE.

Het ingezonden stuk van Br. Ds. P. J. van Schalkwijk moet overstaan tot een volgende maal wegens gebrek aan plaatsruimte.

Redaktie.

FONDS TOT ONDERSTEUNING VAN BEHOEFTIGE STUDENTEN.

Met vriendelike dank ontvangen sedert de opgave in "De Hervormer" van 15 Oktober:

Van de gemeente Wolmaransstad	£0	17	3
Van de gemeente Oost-Rand	0	15	5
Van de gemeente Vrede	1	4	0
	£2	16	8

VAN BELKUM.
BRANDT.

VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER DE MAAND OKTOBER 1916.

ONTVANGSTEN.

Saldo				£542	1	9
Alg. Fonds. Bijdragen:						
Gem. Venterskroon ...	£7	17	9			
Gem. Lichtenburg ...	16	3	0			
				24	0	9
Notulen:						
J. A. v. d. Linde	0	10	0			
Ds. v. Belkum...	1	2	0			
				1	12	0
Weduwfonds. Bijdragen:						
Gem. Johannesburg...	29	3	6			
Gem. Zwartruggens...	3	17	4			
				33	0	10
Terugbetal. Kap.						
M. W. R. Lubbers ...	600	0	0			
				600	0	0
Interest:						
F. G. P. Peters	7	10	0			
M. W. R. Lubbers ...	72	0	0			
				79	10	0
Hervormer:						
Intekengelden	7	2	6			
Advertenties	1	7	4			
				8	9	10
				£1,288	15	2

UITGAVEN.

Alg. Fonds:						
Notulen...	£45	9	3			
Herd. Brief	9	0	0			
Salaris	12	10	0			
Bankkosten	0	6	6			
				£67	5	9
Weduwfonds:						
Pensioen Wed. du Toit	16	0	0			
Advertentie...	0	9	0			
				16	9	0
Hervormer:						
Admin. kosten...	1	13	9			
				1	13	9
Saldo				1,203	6	8
				£1,288	15	2

L. E. BRANDT,
Voorzitter Fin. Kom.

H. J. L. Th. ROORDA,
Alg. Kassier.

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM,
Heidelberg.

ADVERTENTIEN.

Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.

Familieberichten **6d.** per regel.

Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan

de heer H. J. L. Th. ROORDA,
P.K. Bus 444, Johannesburg.

Alle brieven voor de Administratie te zenden aan

de heer J. A. WORMSER,
Bus 748, Pretoria.

No. 6. PRETORIA, 15 DECEMBER 1916. JAARGANG VIII.

Lezen: Mattheus 18 : 15—35.

Zingen: Ps. 133 : 1; Gez. 33 : 1 en 6; Ps. 130 : 2.

Lucas 23 : 34 (a) Vader! vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen.
T.H.

Wanneer wij Gethsemané's hof betreden, dan is het alsof een stem ons tegenklinkt: "Doe uwe schoenen van uwe voeten, want de plaats waarop gij staat is heilig grond;" maar wanneer wij komen te staan op Golgotha's heuvel, dan betaamt het ons in sprakeloze aanbidding neer te knielen aan de voet des kruises.

Want wat daar op Golgotha's heuvels eens gebeurd is, werd door niemand die daar stond begrepen. Door die schriftgeleerden en Farizeën niet, want voor hen was het slechts het einde van de gehaten tegenstander; door de schare van Joden niet, want zij beschouwden Hem slechts als verleider; door de Romeinse soldaten niet, want Hij was voor hen slechts de Joodse Rabbi, die 't volk oproerig maakte; echter ook niet door dat klein groepje aanhangers, die van verre stonden, want ook zij wisten nog niet dat de Heiland alzo moest lijden.

Maar ook, wie onzer zal hier peilen, volkomen, de diepte, en meten de hoogte, en schatten de rijkdom van dat lijden en sterven? Eeuwigheidslicht toch is nodig om daar iets van te doorgronden!

Neen slechts Jezus alleen, wist ten volle wat Golgotha en Golgotha's kruishout betekenden.

Degenen die voorbijgaan lasteren Hem, schudden hun hoofden en roepen Hem toe: "Indien Gij de Zone Gods zijt, zo kom af van het kruis!"

Daar opent de Heiland zijn mond om te spreken. Wat zal dat voor een woord zijn?

Zal het misschien een woord zijn als van Elia de profeet des Heren: "Indien ik dan een man Gods ben, zo dale vuur van de hemel en vertere u?"

Of zal het misschien zijn een vloek in de naam des Heren, als van Elisa, toen de kleine jongens hem bespotten en toeriepen: "Kaalkop, ga op, Kaalkop, ga op?" Of zal het misschien een woord zijn als van Paulus, de discipel des Heren, toen de Hogepriester Ananias beval dat men hem op de mond zou slaan: "God zal u slaan, gij gewitte wand!" O neen, zo zal Hij niet spreken. Toen men Hem schold, schold Hij niet weder, toen Hij leed, dreigde Hij niet.

In dat ogenblik, van ontzettend lijden, terwijl de wonden der nagelen in Zijn handen en voeten openscheuren, horen wij 't van Zijn bleke lippen weerklinken: "Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen!"

O had de Heiland niet het volste recht, de vloek van zijn Hemelse Vader af te bidden op dat volk?

Maar zelfs in het bitterst lijden, aan Golgotha's kruishout, toont Hij dat Hij niet slechts was een Man van woorden, maar ook van daden.

Immers hier komt Hij zelf na, wat Hij op de berg gepredikt had: "Hebt uwe vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel degenen, die u haten, en bidt voor degenen, die u geweld doen, en die u vervolgen."

Wij mensen, wij roepen het zo gauw uit: "Vergeven is moeilik! de wraak is zoet!" Let op het voorbeeld t.h. dat de Heiland ons geeft, waar Hij zelfs voor zijn moordenaars bidt.

Is er aan iemand ooit groter onrecht gedaan? Want wat kwaad heeft Hij op aarde gedaan?

Waar de Joden voor het rechthuis van Pilatus het uit schreeuwen: "Neem Hem weg, kruis Hem,

kruis Hem!" — waar de schare Pilatus toeriep: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!" daar bidt Jezus: "Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen!"

Wondervolle bede, waaruit blijkt hoe groot des Heilands liefde is voor de zondaar. Ook hier werd ervaren de waarheid van Zijn woord: "De Zoon des Mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden."

Iemand heeft dan ook zo terecht geschreven: "Wel mag, neen wel moest de voorbede des Heilands ruisen: "Vader, vergeef het hun"—anders—de hemelen moesten scheuren, en de bliksemen van Gods toorn moesten uitgelaten worden, om heel dat volk voor altijd van de aarde te verdoen."

Maar let nu eens t.h. op de uitwerking van die bede. Weinige uren later, en alles is afgelopen. De Heiland heeft het hoofd gebogen, en de geest gegeven. De schare gaat naar huis; Golgotha stroomt leeg. Het zijn nog wel dezelfde mensen die zo even vol moordlust hebben uitgeroepen: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen, neem Hem weg, kruis Hem, kruis Hem!" Het zijn nog wel dezelfde mensen, die spottend Hem zo even toeriepen: "Indien gij Gods zoon zijt, kom af van 't kruis; verlos u zelven-" Maar zie eens hoe veranderd! Zij keren terug naar Jeruzalem, maar nu niet meer schreeuwende, Christus uitjouwende, doch—slaande op hunne borsten.

En daar aan de voet van het kruis daar staat de hoofdman over honderd. Hij heeft dat bidden gehoord; hij heeft de dingen, die geschied zijn, gezien, en daar klinkt het uit zijn mond: "Waarlik deze mens was rechtvaardig! Deze was Gods zoon!"

T.H. Wij hebben gezien, hoe Jezus bad voor hen die Hem verwierpen en aan 't kruis nagelden. En waar Hij nu als Hogepriester voor ons aan de rechter hand des Vaders zit, daar moet ook nog dageliks dezelfde bede tot den Vader gericht worden voor ons: "Vader, vergeef het hun!"

Immers, wordt de Christus Gods niet dageliks ook door ons gekruisigd? Vertreden wij ook niet zijn bloed met voeten, wanneer wij Hem, met zijn verlossende genade bant uit ons hart- Wij leven wel in een zogenaamde christelike maatschappij, wij worden wel naar de naam van Christus genoemd, maar een groot deel van ons volk, denkt nooit meer aan dien Christus, buigt de knie nooit meer voor Hem, Die ons zó lief heeft gehad, dat Hij de heerlikheid Ziens Vaders verliet, om voor ons door Zijn lijden en sterven, de weg te banen, die leidt naar 't gewest van rust en vree.

Is het niet opnieuw den Christus Gods kruisigen wanneer wij Hem bannen uit de raadzalen van ons land, uit de scholen, uit de samenleving?

Ja, wel mag, wel moet, des Hogepriesters bede ook voor ons ruisen: "Vader! vergeef het hun!"

Maar ook Jezus biddende aan het kruis, voor degenen die Hem versmaadden, strekke ons tot voorbeeld! Hij vergaf hen, die Hem het gruwelikst onrecht hadden aangedaan. Hoe staat het met ons, die in Zijn naam gedoopt zijn, die door te zitten aan Zijn tafel, Zijn dood verkondigen?

Wij beleven moeilike tijden. Daarbuiten in de maatschappij hoort men zelden iets anders dan schelden op elkander. De verdeeldheid en scheuring daarbuiten sleept men zelfs als bij de haren in Gods huis. Verbittering heerst overal.

Elkander vergeven? O neen, men roept ons reeds van verre toe: "Wraak is zoet!" Het valt toch zo zwaar te vergeven, zelfs als met tranen van berouw ons om vergiffenis gesmeekt wordt.

Hoe dan te vergeven, terwijl de vuistslag nog op 't aangezicht brandt, terwijl de vloekwoorden nog in de oren klinken, terwijl het bloed nog uit de wonden vloeit?

Broeder en Zuster! de Heiland bidt aan Golgotha's kruishout, terwijl het bloed uit de wonden in handen en voeten, en over zijn aangezicht vloeit, voor Zijn moordenaars om vergeving, en kunnen wij dan niet eens in deze tijdelike dingen elkander vergeven?

God toch vergeeft zeventig maal zeven maal, hoewel Hij dageliks schuld op schuld ziet stapelen.

Ziet voor een ogenblik af van uw naaste, stel u in 't licht van Gods heiligheid, en indien gij zonder zonde zijt, werp dan de eerste steen op uw broeder! Anders, kniel neer aan de voet van Golgotha's kruis, en vraag om genade, zodat gij ook uw naaste vergeven kunt zijne misdaden, opdat ook uw Hemelse Vader u uwe misdaden vergeven. Amen.

S.V.

Een onderwijzer leest met zijn klas in een der boekjes van Ellfers. Daarin komt de uitdrukking voor: "zijn enig ooilam". Meester vraagt: wie weet waar die uitdrukking gevonden wordt. Niemand antwoordt dan alleen een Joodje die zegt: "in de geschiedenis van Koning David", meester. Wie van onze kinderen kan mij schrijven, waar het staat in de Bijbel?

Redakteur.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, November 1916.

Waarde Neef Willem!

Droog, droog, zo hebben wij laatste maand geroepen en nu is 't Gode zij dank nat: want de regens zijn gekomen. Het is nu een lust om op Uitkijk rond te zien, daar alles, alles zo prachtig en heerlik fris en groen is. Wij op Uitkijk hebben de Here gedankt.

In een van de kerkelike koeranten, die ik lees, vond ik voor een paar dagen enige opmerkingen van een Hollandse dokter over "S p o r t-o v e r d r ij-v i n g". Deze geleerde Dr. van Dieren schrijft in een weekblad voor dokters, o.a.:

Reeds in 1906 heb ik mij beroepen op de statistieken van enige Amerikaanse Levensverzekeringen, waaruit overtuigend bleek, dat de Sport-liefhebbers door hun hoog sterfte-cijfer zeer onvoordelige klanten zijn; ook in Nederland heeft men de ervaring opgedaan, dat deze liefhebberij schadelik is, want dat in de laatste jaren bij de soldaten zes maal meer hartgebreken voorkomen dan vroeger.

Men heeft getracht dit feit te verklaren, door te zeggen dat er tegenwoordig beter gekeurd wordt. Maar ik heb de oude tijd als officier van gezondheid meegemaakt en de nieuwe tijd ken ik even goed. Ik durf die verklaring dan ook op grond van mijn ervaring een grapje noemen.

Sport laat ik goed zijn. Maar hoe drijft men de sport tegenwoordig? Van elke oefening wordt een wedstrijd gemaakt, en wat ontspanning moest wezen wordt een bron van inspanning.

Bij het dolle springen, rennen (hardlopen) en vliegen over de sportvelden, het overdreven roeien en fitsen (bicycle rijden) wordt t e v e e l gevergd van het sentrale zenuwstelsel, dat in het lichaam de rol vervult, die de elektriese sentrale speelt in het bedrijfsleven van een stad.

Welk een nadelige invloed de lichamelike overspanning vooral op het hart en de bloedvaten uitoefent, is ten overvloede in alle oorlogvoerende landen in de laatste jaren gebleken. Het aantal lijders aan hart en vaatziekten is onnarekenbaar. Wie genezen heten, zijn inderdaad maar opgelapt. Laat men toch van hoger hand de sport-g e k k e n in bedwang houden. Reeds de oude Grieken wisten, dat de worstelaars, slechte soldaten waren. Hun ontbrak het nodige uithoudings-vermogen. (Gereformeerd Kerkblad No. 363).

In deze dagen heb ik ook iets gelezen van de verderfelike invloed, die de "sports" op het oude Rome hebben gehad. Welbekende geleerden en schrijvers van vroeger en later tijd hebben met nadruk er op gewezen, dat het oude Rome is ten gronde gegaan, en gevallen in de strijd tegen de opdringende volken van het Oosten, door de spelen, die haar lichaam verwoesten en zo hun tijd in beslag namen, dat zij niet meer konden werken.

De Hollandse schrijver meent, dat de regering de sport-g e k k e n moet in bedwang houden. Oom Sarel wil ook, dat zij het doen, maar hij weet, dat zij het niet wil, niet kan, niet durft. Zij is bezweken voor het schreeuwen van sommige mensen, in 't minder maken van de weddenschappen—zij durft het nu ook niet aan.

Bovendien zij wil het ook niet. Evenals in de tijd van de Romeinse staat, gaan de regeringsmannen voor in het doen aan sport. Dikwels lezen we in de koeranten mnr. A of B, direkteur van Departement X, of Y, of Z is er op uit voor een tennis, of golf, of voetbalspel. Hoe zullen we van die mensen verwachten, dat zij het verbieden, als zij, evenals de Romeinse keizers zich verlagen aan openbare spelen mee te doen, of door prijsuitdelingen hun goedkeuring eraan te hechten.

Oom Sarel acht het een krankzinnigheid, wat hij dikwels op Uitkijk ziet. Tegen de avond ziet hij in een der Transvaalse dorpen jonge mannen met dunne kleren, blote knieën, korte broeken en korte kousen, moeg, blazend en pratend over mooie goals naar huis gaan! Zullen die jong kerels 's avonds kunnen studeren. Onmogelik, hun lichaam is moeg, hun hersens vol van "the nice games" (mooie spulletjes). Hij ziet jonge meisjes, verhit, met gloeiend rode gezichten rondspringen op tennis of korfbal-baan, heel dun gekleed, net goed om als een koude wind komt hen ziek te maken en te bederven voor geheel hun leven. Zullen zij 's avonds kunnen werken? Onmogelik, hun geest is daarvoor niet geschikt. Zij leren spelen en niet werken!

Moeten dan jonge mensen geen ontspanning hebben? Moeten ze dan maar altijd in huis zitten, met hun neus in de boeken, voorover gebogen over de tafel, in een koude of muffe kamer. Neen zeker niet, maar laat ze gaan wandelen, laat ze de natuur studeren, laat ze de mooie veldbloemen zien en plukken ,als 't kan bergen klimmen; laten de jonge mensen hun lichaam oefenen in de timmer- of smidswinkel en de jonge meisjes in bloem- of groententuin. Laat men op 't land de kinderen vrijlaten van huiswerk, maar moedig ze aan, paard te rijden, vee op te passen, hoenders te verzorgen en allerlei ligte maar ontspannende arbeid te doen in de tuin of op de werf. Daarvan krijgt geen mens hartgebreken; daarvan wordt geen mens zo zenuwachtig, dat hij niet meer werken kan.

Oom Sarel begeert niet, dat jonge mensen niet zullen spelen noch uitspanning hebben. Ze zijn even nodig als leren en lichaamsoefening is even onontbeerlik als geestesoefening voor het leven. Maar Oom Sarel waarschuwt iedereen tegen te veel spel: wil dat onderwijzers het niet meer aanmoedigen of bepleiten als onmisbaar; eist dat er op verbetering van onderwijs in de richting van karaktervorming en eerbied voor zichzelven zal worden aangestuurd, opdat ons volk niet verloren ga.

Indien onze jonge mensen, aangemoedigd ook door hun onderwijzers zo voortgaan met spelen, dan gaat ons volk verloren en zullen de blanken hier langzamerhand worden een verzameling van mannen zonder kracht, vol genotzucht, afkerig van werk en lijdend aan zwakke harten. Ik hoop Willem, dat God dit verhoede.

Met vriendelike groeten,

Uw

OOM SAREL.

Oom Sarel heeft een zeer hartelik en vertroostend schrijven ontvangen in antwoord op zijn kweekschool brief van 15 November 1916, van Br. N. J. Geyser, Vlakfontein, Waterberg.

Deze broeder en zuster hebben niet alleen geschreven en sijmpathie betoond, maar ook met der daad bewezen, dat zij werk willen doen en daarom voor ieder £1, dus zamen £2 aan hem gestuurd.

Dit is een heerlik begin, en een mooie fondementsteen voor de kweekschool.

Deze broeder en zuster verdienen onze hartelike dank voor dit voorbeld. Wie volgt hun na?

OOM SAREL.

Voor enige tijd kreeg ik een klein briefje, van deze inhoud: Aan de heer predikant Harms, om het weer over te vertellen.

Een van de kleinste landbouwers in de buurtschap B............ had twee stukjes grond van de koninklike goederen gehuurd, samen groot voor 9 schepel zaad. Hij heeft het beste stuk met rogge bezaaid en het beste stuk voor de Here Jezus verkocht voor 55 daalders (£8.5): de helft is voor de zending te Hermanusburg de helft voor de armen. De Heer heeft ons de grote vreugde bereid dat wij het U mogen zenden.

Wij zijn vader, moeder en zeven kinderen. Geld op interest uitzetten kennen wij niet. Lieve Broeder Harms: de Here zegene U en Uwe arbeiders: dat is mijn groetenis.

(Door L. Harms verteld.)

VOOR DE ZONDAGSCHOOL.

17 Desember; te lezen Genesis 49 : 10—27.

Als iemand sterft, luistert men met belangstelling naar zijn laatste woorden, vooral wanneer het een oude vader of oude moeder is, die spreekt, en waarschuwt vermaand of bemoedigt. Soms hebben die woorden grote betekenis en worden lang onthouden.

Geen wonder, dat de woorden van de oude Vader Jacob bewaard zijn, die profetie ook zijn voor zijn nakomelingen, en in algemene woorden het lot van elke stam aangeven. Zo wordt Ephraim Jozef's jongste Zoon geplaatst boven Manasse zijn oudste, wat ook in de geschiedenis zeer duidelik uitkomt. Eveneens wordt Juda, de vierde zoon van Jacob zelf aangewezen als de leidsman des volks en niet Ruben noch Simeon en Levi, ofschoon zij ouder zijn, hetgeen door de latere eeuwen ook wordt bevestigd.

Wij bespreken nu niet elke zegen afzonderlik, omdat in deze tijd des jaars de voorspellingen omtrent de komst der Messias de leidende gedachten in de Zondagschool moeten zijn.

Het woord gesproken tot Juda, moet in verband met Micha 5 : 1 beschouwd worden als profetie van de geboorte van Kristus uit de stam van Juda. Daarom wordt ook Juda beschreven als een Koning (vs. 8) die hulde, eer ontvangt van zijn broeders, zijn vijanden, zijn volk: hij wordt vergeleken bij een jonge leeuw die groeit van de buit en die grote macht heeft.

Juda is de Leidsman van zijn volk; uit hem komt David voort, wiens nageslacht eeuwen regeert, uit wien ook de Silo de Rustaanbrenger, de Messias komt. Groot is zijn rijkdom; hij wast zijn kleed in wijn (rijkdom) en het krijgt een rode kleur (koninklike macht). Deze beloften dat uit Juda de koning zal komen zien wij vervuld. In de woestijn trekt Juda eerst op (Num. 2:9); bij het verspieden van Kanaan was ook de zoon van Nun, Kaleb met Jozua de man uit Juda's stam, die de Israelieten moed insprak om Kanaan te veroveren (Num. 13 : 6, 30). David, Israels grote Koning, was uit zijn stand, gelijk ook later Joseph en Maria uit de stam van Juda zijn. Silo betekent, "die rust brengt" en ook dit is op Kristus toepasselik, die de ware rust, n.l. de vrede met God, door de verzoening met Hem brengt, en aan Wie de volken gehoorzaam zijn. Als Kristus komt, houdt de macht van Juda's stam op, daar de Joden verstrooid worden bij de verwoesting van Jerusalem.

24 Desember. Te lezen Deuterononium 18 : 15-22.

Deuterononium 18 handelt over de Levieten en hun rechten. De Levieten waren de nakomelingen van de stam van Levi die geen priesters konden worden. Deze laatste toch waren alleen de nakomelingen van Aäron, ook van Levitiese afkomst. De Levieten hadden geen grondbezit in Kanaan gekregen en werden grotendeels onderhouden uit de offeranden, de eerstelingen en de tienden. Zij waren geroepen om dienst te doen bij de Tabernakel, later bij de tempel en hielpen bij het slachten der offerdieren en het brengen der offeranden. Zij waren ook later de leraars der natie.

Heeft nu God de orde der Levieten ingevoerd als zijn dienstknechten, er mochten dan ook in Israel geen waarzeggers zijn of tovenaars, of priesters der afgoden; zij waren een gruwel in de ogen des Heren.

Behalve de Levieten zouden er ook nog profeten zijn, d.w.z. leraars, van God van tijd tot tijd geroepen met een biezondere roeping om het volk te bewaren bij de dienst. Het was toch te voorzien dat de nakomelingen der Levieten zouden verbasteren, omdat genade geen erfgoed is. Wij zien dit b.v. in de geschiedenis. Leviticus 10 : 1—5 en 1 Samuel 2 : 12—17. De profetie was niet erfelik.

Mozes was de grote profeet, en de eerste. Maar hij was sterfelik.

Opdat nu het volk niet zou bevreesd worden als Mozes was heengegaan, geeft de Heer de belofte, dat hij een profeet uit Israel, aan Mozes gelijk, zou verwekken. Dat is ook geschied. Na Mozes zijn vele profeten opgestaan. Israel is bijna nooit geheel ontbloot geweest van profetie. In het O. Testament hebben wij hun namen, hun leven, hun werk, ook al hebben zij zelf zoals Elia en Elisa, Nathan en anderen geen enkel geschrift ons achtergelaten.

Maar wij mogen deze profetie niet alleen tot die mannen beperken, te meer niet, omdat geen een hunner met Mozes kon worden vergeleken. Duidelik is het, dat deze belofte ziet op de grootste aller profeten op Jezus Kristus, die hoe lang ook verwacht toch eindelik is gekomen. Reeds het bevel: hoort Hem, zegt genoeg om hier aan Jezus te denken.

Hij is de grote leraar geweest, die door zijn goddelike roeping de weg der zaligheid geopenbaard heeft, lerend door woord, gelijkenis voorbeeld: die zelfs meer dan Mozes was, omdat geen zonde in Hem is gevonden, en die geen wet, maar genade gepredikt heeft. Daarom moeten wij n a a r H e m h o r e n!

31 Desember. Le lezen Mattheus 1 : 18—25.

Het kerstfeest is voorbij. Op dat feest is de prediking en ook de lering voor de kinderen geweest, de geboorte van Jezus in Bethlehem; de boodschap der Engelen, het bezoek der Engelen bij de kribbe.

We zullen nu in de eerste weken tot aan het Pinksterfeest meer mogen horen van het leven van Jezus.

Het eerste, wat ons na de geboorte van Jezus wordt bericht is d e n a a m g e v i n g d e s H e r e n. Wij weten, dat der Joden gewoonte was om bij de besnijdenis ook hun kinderen namen te geven. De besnijdenis zelf was een bevel van God, als teken van het Verbond met Abraham en zijn nakomelingschap. Genesis 17 : 1—14. Zo lezen wij ook van Johannes, dat hem op de achtste dag zijn naam gegeven werd. Lucas 1 : 57—66.

Jozef en Maria waren vrome Israelieten. Zij hielden zich stipt aan de wet en de voorvaderlike inzettingen. Aan hun zoon moest alles gedaan worden wat de wet eiste, omdat Hij ook een ware Israeliet zou zijn. (Matth. 3 : 13—17).

Dat de Zoon van Maria de naam zou krijgen van Jezus lezen we Mattheus 1 : 21 en ook Lucas 1 : 31. Ook hierin hebben zich Jozef en Maria onderworpen aan de goddelike wil.

De naam Jezus is betekenisvol. Hij betekent: bij God is behoud, dus R e d d e r, B e h o u d e r, in de oude Bijbeltaal Z a l i g m a k e r. In onze dagen verstaan wij beter de naam R e d d e r dan Zaligmaker en dit moet de kinderen ook duideliker zijn.

De Engel had gezegd tot Maria bij de aankondiging van Zijn geboorte: Gij zult zijn naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Dit geeft ons duidelik te kennen, wat het doel is van Jezus komst. Geen nieuwe leer brengen, geen nieuwe Godsdienst stichten, geen filantropiese verenigingen besturen of maken, maar zijn volk zalig maken van de zonde, niet van de Romeinen of andere aardse machten. Daarom is de komst van Jezus van zo grote betekenis voor ons, omdat hij ons komt vrijmaken van het grootste kwaad, n.l. de zonde.

7 Januarie 1917. Te lezen Matth. 4 : 12—25.

D e e e r s t e d i s c i p e l e n v a n J e z u s.

De Here Jezus heeft als een ware Israeliet alle gerechtigheid vervuld. Hij is ten achtste dage besneden, Lucas 2 : 21, is voorgesteld in de tempel toen Hij veertig dagen oud was, Lucas 2 : 22, naar

de tempel gegaan met Zijn vader en moeder toen hij 12 jaren oud was, Luc. 2 : 39—52, en is door Johannes gedoopt, Matth. 3 : 13—17, en verzocht door de duivel en de woestijn. Matth. 4 : 1—11.

Daarna begint zijn openbaar leven als leraar; als hij ongeveer 30 jaren oud was, naar de gewoonte der Joden. Hij gaat wonen te Kapernaum bij de zee van Gennesareth. Daar komt hij meer in aanraking met mensen, dan in Nazareth, en is hij toch ook niet gedwongen altijd te strijden met de Pharisseën en Schriftgeleerden. Naar het profeties woord is Hij daar opgegaan, als het grote Licht dat opgaat over degenen die in de duisternis waren. De inwoners van Galilea waren niet biezonder gezien in Jerusalem; zij waren de achtervelders, de domme ongeleerde, goddeloze mensen. Toch werkt Jezus onder hen het eerst en het meest; uit het kiest hij zijn eerste discipelen, omdat zij meer dan de geleerden te Jerusalem, eenvoudig en nederig waren en alzo geschikter voor het Godsrijk.

Jezus predikt: Bekeert u, want het koningrijk der hemelen is nabij gekomen.

Wandelend bij de zee ziet hij daar twee broeders, Simon (later Petrus) en Andreas, vissend. Kent Jezus hen? Ja, Hij weet wat in de mens is. Hij zegt "Volgt Mij na en ik zal u vissers van mensen maken" d.i. Ik zal u maken tot mijn discipelen, die mij helpen zult, om mensen te brengen tot mijn koningrijk.

Daarna ziet Jezus nog twee andere vissers, n.l. Jacobus en Johannes, twee broeders, zonen van Zebedeus, die Hij ook roept. Volgens Johannes 1 : 35—52, heeft de Heer nog een andere geroepen, n.l. Philippus, die weer Nathanael tot Jezus bracht.

Merkwaardig hoe goed Jezus terstond deze mensen kende. Simon, noemt Hij, Petrus (Rotsman); Nathanael hoort van Hem: "zie waarlik een Israeliet in wie geen bedrog is.

Zij allen volgen terstond: Petrus en Andreas verlaten hun netten die ze spoelen: Jacobus en Johannes hun schip en de netten, die ze herstellen; Nathanael de stilte van de vijgeboom, waar hij kon denken.

Zijn wij ook discipelen? Willen wij het worden als Jezus ons roept. Willen ook wij alles verlaten? Kent de Heer ook niet ons?

14 Januarie 1917. Te lezen Mattheus 10 : 1—42.

In deze les bespreken wij niet de roeping of verkiezing der twaalf discipelen (leerlingen) van Jezus, in de regel "de twaalve" genoemd, maar hun uitzending en hun lastbrief.

(De onderwijzers zullen toezien, dat de kinderen boven 12 jaar de namen der discipelen uit hoofd leren).

De Apostelen worden gezonden, niet naar de Heidenen, eerst tot de verloren schapen van het huis Israels.

(Later als Israel de Messias verworpen heeft, zendt Jezus zijn discipelen uit tot geheel de wereld (Matth. 28 : 19).

Zij moeten prediken en wonderen doen. vs. 7, 8.

Niets mogen zij medenemen op hun reis. vs. 9, 10.

Maar de mensen tot wie zij komen zullen voor hen zorgen. vs. 9, 10.

(Het moet de kinderen geleerd worden, dat de gemeenten voor de leraars moet zorgen en dat zij dat ook gaan doen).

De leraars mogen hun ambt niet beschouwen als een broodwinning, "Gij hebt het, d.w.z. de gave der prediking en der genezing om niet ontvangen. Wie de leraars niet ontvangt, zondigt en wordt gestraft ,vs. 11—15. Wie ze wel ontvangt ontvangt loon. vs. 40—42.

Het loon, dat de discipelen ontvangen is vervolging en marteling zelfs dood, vs. 16—17. Doch zij behoeven niet bevreesd te zijn, noch voor hun spreken, noch voor hun leven. God zorgt voor hen door zijn Geest, vs. 16—23.

Zij zijn niet meer dan hun Zender, die ook wordt vervolgde gedood. vs. 24—25.

Maar zij mogen op God vertrouwen, die hun zal zegenen, waar zij Zijn naam belijden, vs. 26—39.

Hiervan zijn vele voorbeelden te vinden in de geschiedenis der kerk.

Deze les is zeer breed en vol van lering. De onderwijzer kan misschien niet alles bespreken, maar in onze kerk en in onze tijd, moet goed onder het oog der kinderen gebracht worden, dat het Evangelie opoffering vraagt om geld, goed en leven.

Geen dwaling is zo groot, of zij heeft haar hoorders.

De grootste dwaasheid is, met vele woorden niets te zeggen.

De oorlog is een verguld net. Wie daarmede wil vissen lijdt meer schade dan dat hij er winst van krijgt.

Luther.

OUD-PRESIDENT M. T. STEIJN.

Onverwacht, in het midden van zijn werk, bezig met de hoogste belangen van zijn volk, sprekend tot een vergadering van Vrijstaatse vrouwen, is Dinsdagmorgen 28 November 1916 ongeveer 11 uur, President Steijn aan een beroerte overleden. Wij hebben geen plaats in ons blad veel over dit plotseling sterven, noch over de overledene te schrijven. 't Is ook niet nodig, want elke koerant, groot of klein, kerkelik of politiek heeft zich met zijn persoon, zijn heengaan bezig gehouden. Wij brengen hem alleen het eresalut en schrijven een grote in Israel is heengegaan! Een held is ons volk ontvallen! Een man van vast karakter, rustig te midden der golven, is van het toneel der wereld verdwenen!

Waarom was hij groot? waarom is zijn verlies groot? waarom is de droefheid groot?

In hem ontvalt aan het Afrikaanse volk zijn edelste vertegenwoordiger, zijn grootste patriot, een eerlik eenvoudig kristen, zijn geliefde en liefhebbende karaktervolle man des volks.

Aan de achterblijvende familie betuigen wij onze innige deelneming.

Met geheel het volk treuren wij, maar spreken we ook ons geloofsvertrouwen uit:

Gij Here hebt het gedaan! Wij zwijgen en aanbidden uw goddelike wil.

Op Zaterdag 2 Desember is Mevr. de Wed. van Warmelo in Pretoria gestorven en op 3 Desember nam. 4 uur te Heidelberg (Transvaal) begraven. Merkwaardig, dat haar begrafenis op dag en uur samenviel met die van oud-president Steijn.

Mevr. van Warmelo is sedert jaren lijdend geweest; meer dan eens was zij aan de rand van 't graf, maar telkens herstelde zij weer. Nu, na een dag of zes van bedlegerigheid is zij heengegaan, opgeroepen door haar Heer.

De begrafenisdienst werd in de Hervormde kerk te Heidelberg, waaraan de overledene altijd zeer gehecht was, gehouden door de plaatselike leraar Ds. van Belkum. Ofschoon er slecht korte tijd was van voorbereiding en bekendmaking waren nog al velen in de kerk tegenwoordig, waaronder enkele oude inwoners van Heidelberg, vroegere vrienden.

Na 't zingen van Gezang 181 : 4, en het lezen van Psalm 39 sprak de leraar over de ijdelheid van 't menselik leven, herinnerend echter, dat met Mevr. van Warmelo ook weer een vrouw heenging vol karakter, wilskracht, patriotisme en liefde voor haar volk, die vooral in de grote oorlog 1899—1902 getoond had wat ook door vrouwen kan worden gedaan voor land en volk. Vervolgens wilde spreker herinneren, dat al deze eigenschappen alleen dan iets betekenen wanneer zij door de geest van Kristus worden beheerst en bestuurd door welke de ijdelheid van het leven tot een vruchtbaar bestaan alleen wordt gemaakt.

Gedragen door de drie zoons van de overledene de heren D. W. en F. van Warmelo en Ds. L. E. Brandt, de schoonzoon, benevens Br. N. J. G. Jacobs, diaken en de heer J. Schrader, werd de kist in de lijkwagen geplaatst en naar het familiegraf gevoerd, waarin het overschot werd bijgezet in de grafkelder op de kist van wijlen Ds. N. J. van Warmelo.

Bij het graf sprak Ds. L. E. Brandt nog een paar woorden over 1 Cor. 15 : 50—54, welke woorden van Paulus ook in deze overledene waar geworden zijn, die hoewel 15 jaren krank geweest zijnde, toch door haar onsterfelike geest het verderfelike had overwonnen en nu de eeuwige onsterfelikheid had ontvangen.

De plaatselike leraar dankte daarna de aanwezigen voor hun belangstelling en de eer aan de overledene bewezen.

Nog moet met dankbaarheid worden vermeld, dat de Kerkeraad der Ned. Hervormde of Gereformeerde Kerk, bij schrijven van Mevr. A. J. Louw, haar kerkgebouw voor de begrafenis heeft aangeboden, omdat Ds. van Warmelo zo dikwerf in dat gebouw had gepredikt.

HET KONGRES TER BESPREKING VAN HET VRAAGSTUK DER ARME BLANKEN TE CRADOCK.

Aangezien onze kerk door de Scriba van dit Kongres was uitgenodigd een afgevaardigde te zenden was de Scriba, in overleg met leden der algemene kommissie naar Cradock vertrokken, om daar op 22 en 23 November onze kerk te vertegenwoordigen.

Het vraagstuk der arme blanken is voor Z.-Afrika een even belangrik en moeilik probleem, als de inboorlingen kwestie en komt ook meer en meer onder de aandacht van onze kerk.

Bij de beperkte ruimte in ons blad kan natuurlik geen uitgebreid verslag gegeven worden, dat bovendien ook in alle kouranten is gegeven. Wij willen daarom maar een paar dingen er van zeggen.

Er waren ongeveer 200 afgevaardigden van alle kanten van de Kaap Provinsie: ook uit Vrijstaat, de Transvaal en Natal. De geest was zeer sijmpathiek, en alle leden waren overtuigd van de belangrijkheid der zaak en hadden begeerte om te trachten middelen te vinden ter voorkoming van meerdere armoede en ter opheffing van de armen zelf. De Kerk heeft een goed werk gedaan met deze kwestie op dit kongres te behandelen, maar men was overtuigd dat in deze zaak kerk en staat moesten samenwerken: ook particulieren konden en moesten meer doen.

Na een prachtige openingsrede van de Hoog Eerwaarden Moderator der Kaapse Sijnode, Ds. J. N. Pienaar, en een inleiding van de Voorzitter der Kommissie voor Inwendige Zending, Ds. van der Merwe van Robertson, hield Minister van Heerden een lezing, waarin zij sijfers gaf van de omvang van de nood der blanken en vertelde hij, wat de Regering deed door spoorweg-arbeid, bosbouw en arbeiders-kolonien.

Na de Minister sprak Ds. Malan, die door "De Burger" een grote stoot had gegeven tot het houden van dit kongres over de toestand van achteruitgang en de oorzaken der armoede: droogte, oorlog, onbekwaamheid om de kompetitie met nieuwe inkomelingen vol te houden waren onder de oorzaken te tellen. Door beter onderwijs, vooral in industrieen, moesten de armen tot hoger trap van leven gebracht worden.

Prof. Ds. J. J. Marais, de volgende spreker, bepleitte opvoeding en wilde goed verstaan hebben, dat Z.-Afrika was een land voor de zwarten, en daarom moest vermeden worden, dat de arme blanken zonk tot het lagere peil van de zwarte, die langzaam maar zeker naar boven ging. Een treurig tafereel van de toestand der arme blanken in Kaapstad en Joahnnesburg en de grote dorpen der Unie werd opgehangen door Ds. A. F. Louw. Met innige deelneming en verslagenheid werd dit aangehoord, en de vergadering kwam diep onder de indruk, dat er middelen moesten gevonden worden ter bestrijding van het kwaad.

Ook oud-president Reitz sprak over dit vraagstuk, en pleitte algehele segregatie van wit en zwart wat de zwarte, zowel als de blanke zou opheffen.

Ds. T. F. A. Villiers van Worcester sprak er over, dat de werkzaamheden moesten georganiseerd worden, b.v. door een informatie-bureau over de gehele Unie.

Na hem sprak mevr. E. Roos, een Kaapstadse dame, een prachtige figuur, over het werk der Afr. Kristelikse Vrouwen Vereniging. Roerend was haar woord: we moeten werkend bidden en biddend werken.

Na enige besprekingen waaraan ook onze Scriba deelnam die pleitte voor meer dissipline, sprak de heer Ds. A. J. Perold over dichtere nederzetting. Zijn referaat is ook gedrukt, en daarom zeggen we hiervan niet veel.

In de avondzitting hield de heer Hofmeyer, Sekretaris van Onderwijs, een geleerde en belangwekkende rede, te lang evenwel voor het kongres, wat jammer was, omdat daardoor de indruk verloren ging.

Donderdag morgen was de eerste spreker Ds. J. N. van Wijk over Industrieele-scholen, en gaf ons duidelike bewijzen hoe goed die werkten. Hij verzocht de kongres-leden hunne meubels, karren, enz. te bestellen bij de school te Adelaide. Zij zouden niet worden teleurgesteld.

Mevr. J. de V. Roos sprak over het gevangenis-wezen en over de inrichtingen, voor opleiding en verbetering van arme blanken.

Minister Malan sprak over de mijnen en de gelegenheid tot werkverschaffing aan arme blanken.

Ook Ds. Marchand, en de heer Conradie spraken nog over de nederzetting te Kakamas, die aan vele arme blanken een goed bestaan hebben gegeven.

Het kongres is uitnemend geslaagd, al kan men niet terstond grote gevolgen verwachten. De oogen zijn opengegaan voor een groot volksbelang: de belangstelling is gewekt: het gevaar is aangetoond. Jammer dat alleen te veel tijd gegeven is voor referaten, te weinig tijd voor beraadslagingen.

Moge de Heer, die ons de armen heeft nagelaten, Zijn zegen geven!

VAN BELKUM.

TEGEN DE ZENDINGKOMMISSIE.

Aan de Redakteur van "De Hervormer."

Gelieve een plaats voor onderstaand antwoord in "De Hervormer."

Broeder J. C. Barnard.—Ik zie in "De Hervormer" van 15 Sept. 1916 dat gij vraagt aan die afgevaardigden van die laatste algemene vergadering, om u duidelik te maken waarom zij tegen die Zendingskommissie gestemd hebben. Ik zou u kunnen verwijzen naar de notulen van die vergadering, maar het is niet woordelik genotuleerd. Daarom is het niet duidelik, hoe het besproken is. Gij vindt mijn naam onder het kommissie Rapport, dat ik het goed gekeurd, en dan vindt gij die ook weer onder die er tegen hebben gestemd. Zoals u ziet, is er tweemaal gestemd. De eerste stemming was over het voorstel van die Hoog Eerwaarde Voorzitter om een Zendingkommissie in en door die vergadering te benoemen, die in de zendingzaak zal werken, en met die eerstvolgende algemene vergadering verslag zou doen.

Ik heb voorgesteld om die kommissie-rapport onveranderd goed te keuren. Van mijn voorstel is geen melding gemaakt in de notulen. Ik heb tegen het voorstel om een Zendingkommissie te benoemen gestemd om de volgende rede:

1ste: Wij hebben 30 gemeenten en 14 predikanten, waarvan 2 afgeleefd is, en geen school om predikanten op te leiden, en waar zal ons de zendeling opleiden?

In Brits en Duits-Oostafrika is van onze gemeenten leden, die ons gevraagd hebben hun te helpen met een leeraar. Zij zullen een deel van die salaris betalen als ons hun met het overige kan helpen. Wij konden niet. In Humpata wordt hulp gevraagd om het Evangelie daar te krijgen, en wij kunnen maar alle twee jaar een predikant daarheen laten gaan op hun kosten. Uit Rhodesia is een geroep van onze Kerkleden die daarheen getrokken zijn, kom sticht hier een gemeente; ons is dorstig naar de Heilige Sakramenten en het woord des Evangelies, en tot nogtoe kan ons niet helpen. Ook in die Unie is verschillende aanvragen om nieuwe gemeenten te stichten, en er is geen arbeider om de oogst in te zamelen. Ik ben overtuigd, dat het herderlik werk in onze gemeenten niet behoorlik gedaan wordt; zoals huisbezoek en kranken en ouden van dagen, weduwen en weezen te ondersteunen, te troosten en te helpen. Daarom heb ik gedacht aan de woorde van de Apostel, Paulus, Galaten 6, vers 10: "Laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloof," en ook aan het bevel van ons Heere en Heiland en Mattheus 10, v. 5-6. Zo kon ik daarvoor niet stemmen voordat onze eigene Kerk verzorgd is.

Ten 2de: Ik ben ook tegen het leren van kaffers. De voorzitter en scriba hebben gezegd dat die sprekers de zending verward met gelijkstelling en leren van kaffers. De Kerk wil alleen het Evangelie verkondigen, en niet leren, maar als een zendeling door een kerk gestuurd wordt naar een kafferstad om het Evangelie te prediken, door de Kerk betaald, en hij gaat school houden voor de kaffers, zoals het gebeurd is met leren, dan is mijn ondervinding dat het leren ook gelijkstelling verwekt. Als in onze Kerk, zoals door het Kommissie-rapport aanbevolen, er predikanten, Kerkeraden, gemeente leden of zusters, zijn die zich geroepen gevoelen om aan die naturellen het Evangelie te verkondigen, laten zij afzonderlike verenigingen stichten buiten onze Kerk om aan haar gevoelen te voldoen, maar laten wij als Kerkeraad niet lasten op de Kerk leggen, die zwaar zijn om te dragen. Ik zal graag van de broeders die voor de Zendingkommissie gestemd hebben vernemen, hoeveel zendelingen hier in Transvaal door de kaffers voldoende betaald worden, en niet meer door een kerk of vereniging of maatschappij behoeven ondersteund te worden om zijn voedsel en kleding te hebben. Ik hoop dat gij mij nu zult verstaan hebben waarom ik tegengestemd heb.

Ik dank heer Redakteur voor de plaatsruimte mij verleend, zo noem ik mij uw broeder in Kristus,

D. P. J. VAN SCHALKWIJK,
Ouderling.

Kafferstadt,
17 Oktober 1916.

AAN OOM SAREL.

Vlakfontein, 19 Nov. 1916.

Lieve Oom Sarel,—

Wij gevoelen ons dringend verplicht om u antwoord te geven op uw schrijven in "De Hervormer" van 15 November 1916. Uwe brieven worden altoos geregeld door ons gelezen, en als wij ze lezen, is het ons, of er nog iets mankeert.

Wij konden niet uitmaken, wat het was, maar nu heeft oom het gevonden, waar oom het schone en gewenste voorstel ons voorlegt, dat elke lidmaat van onze Hervormde Kerk in Zuidafrika £1 sterling zal geven voor de nodige en gewenste zaak der kweekschool, of liever voor de opleiding onzer

jonge mannen tot leeraars in onze Hervormde Kerk. Zoals oom weet, ons is al oud, maar toch nog jong genoeg om daaraan gehoor te geven: niet uit dwang, maar uit liefde voor onze dierbare Kerk.

Daarom beloven wij beide ondergetekenden voor de 31ste Desember met Gods hulp elk een pond aan u op te zenden voor die schone en heerlike zaak. Het is niet voor de mens, maar voor de Heer. ja voor de Heer!

Kom, broeders en zusters, kinderen, leeraars niet uitgesloten, laat ons de zaak met Gods hulp aanpakken: laat ons ons opmaken en bouwen. De Heer in de Hemel, zal het ons doen gelukken, voornamelik als wij geven met een blijmoedig hart, dat door de Heere bewogen is, die alle harten toch beweegt.

Nog eens, broeders en zusters, laat ons bouwen op het fondament, waarvan Oom Sarel ons een aftekening heeft gegeven: dat fondament kan gelegd worden, en het huis voltooid, wanneer elke lidmaat een pond geeft, terwijl wij vertrouwen, dat de rijken £10 of meer geven, om de armen tegemoet te komen. "De rijke toch roeme niet in zijn rijkdom, maar die roemt die roeme hierin, dat hij verstaat en kent, dat ik de Heere ben." Doet weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde, spreekt de Heere. De uwen,

R. J. GEYSER, Oud.
JOHANNA GEYSER.

KERKNIEUWS.

Kerkviering, Dullstroom.—Op 18 en 19 November hadden wij het genoegen onze hooggeachte Consulent in ons midden te hebben, inplaats van Ds. M. J. Goddefroy, die nog steeds door lichaamszwakte verhinderd is voor te gaan.

Wij hadden een flinke opkomst, hoewel het weer koud en regenachtig was.

De Eerw. voorganger heeft ons geboeid, door zijn prediking, en teerkost gegeven op onze reizen door dit leven.

Vijf jonge lidmaten werden aangenomen, en aan een biezondere tafel toegesproken door de Leeraar naar aanleiding van Joh. 6-67, Wilt gij lieden ook niet weggaan?

Zij en wij zullen het gehoorde zeker steeds blijven gedenken.

De Kerkeraad werd uitgebreid met één Ouderling en één diaken.

Broeder Ahlers, die onze Kerk zo trouw gediend heeft als Kassier-diaken, heeft het ouderlingschap door de gemeente hem aangeboden aangenomen; verder is Broeder Wm. Oosthuizen als Ouderling gekozen, en Broeder T. Klopper als diaken.

Van de laatste wordt veel goeds verwacht, daar hij als woordvoerder in de gemeente vergaderingen zich telken male duidelik uitliet wat in het belang der Kerk, door de Kerkeraad gedaan moet worden, dus zal Broeder T. Klopper zeker een grote steun blijken voor Kerkeraad en gemeente.

Gemeente en Kerkeraad hadden al enige malen besloten geen kollektie af te staan voor behoeftige studenten, alleen daar zij meende dat zulks van de algemene vergadering moest uitgaan.

Nu Ds. Greyvenstein op de gemeente vergadering verklaarde, dat zulks ook het plan was van Ds. Brandt, maar bij de laaste algemene vergadering vergeten, heeft de Kerkeraad een kollekte afgezonderd op die voorwaarde, dat Ds. Belkum en Brandt het op de eerstvolgende algemene vergadering zullen voorbrengen.

Onze gemeente maakt zich nu al sedert de vorige Kerkviering klaar om met de eerstvolgende Kerkviering, zoveel bijeen te brengen dat de Kerkschuld geheel kan afgelost worden, dus in tegenstelling met Oom Sarel die zegt: "Kerkschulden wil niemand betalen."

Ik denk Uitkijk ligt te hoog om altijd juist te kunnen zien.

H.

De Redakteur heeft Oom Sarel dit bericht laten lezen, en hij zegt: hij is blij, dat hij zich in dit geval ten opzichte van Dullstroom vergist heeft.—Red.

Kerkviering te Memel.—Het was voor de kleine gemeente Memel een grote dag, toen op 25 en 26 November de Nachtmaalviering bijgewoond werd door de Ringskommissie, die overgekomen was, ten einde persoonlike kerkvisitatie te houden in deze gemeente.

Ds. van Belkum, de voorzitter van de ring, was verhinderd te komen, omdat hij de kerk moest vertegenwoordigen op het kongres over de Arme blanken kwestie te Cradock, doch de scriba Ds. Brandt was overgekomen met de Brs. G. J. Engelbrecht en G. P. Brits.

Vrijdag morgen was er een kleine Bazaar, die in korte tijd de som van honderd ponden sterling opbracht. Juist toen de bazaar afgelopen was, kwam de eerste welkome en verkwikkende regen.

Ouderling P. L. Moolman ontmoette de leden van de Ringskommissie te Vrede met zijn motor-

kar, en bracht hen Zaterdag morgen veilig te Memel aan.

De persoonlike kerkvisitatie werd die morgen gehouden, waarbij de Kerkeraad gelukgewenst kon worden met de goede omstandigheden der gemeente.

Drie nieuwe leden werden aangenomen, twee getrouwde mannen en een jong meisje.

Ds. Brandt hield de Voorbereidingsdienst en Ds. Prinsloo, de consulent, bevestigde de nieuwe leden. Hij preekte ook nog op Zaterdag avond.

Op Zondag werden de morgen en avond diensten gehouden door Ds. Brandt, en de middagdienst door Ds. Prinsloo. De opkomst was in alle diensten goed, en menigeen werd getroffen door de ernstige prediking. De Kerkeraad hoopt en verwacht, dat deze Nachtmaalviering een grote zegen zal afwerpen voor de gemeente.

Er was een verzoek ingekomen van een aanzienlik aantal gemeente leden, wonende te Warden, die vroegen om daar een dienst te mogen hebben met het oog op mogelijke uitbreiding van onze kerk ook in dat deel van de Vrijstaat. Hieraan zal waarschijnlik binnen kort voldaan kunnen worden. Gedurende de kerkviering regende het nog verscheidene malen, zo hard zelfs, dat in de Zondagmiddag-dienst de predikant een geruimen tijd moest wachten tot de hagel voorbij was.

Maandag morgen vroeg werden de Consulent en Ringskommissie-leden weggebracht naar Ingogo, en keerde de gemeente dankbaar huiswaarts.

Moge Gods zegen rusten op deze gemeente.

KERKDIENSTEN.

Kerkdiensten, Krugersdorp. — Nachtmaal, 14 Januarie 1917. Kerkeraad vergadering, 12 Januarie, 's avonds 7 uur. Gemeente vergadering, 13 Januarie, 's avonds 7.30 uur. Er zal persoonlike Kerkvisitatie gehouden worden.

Heidelberg.—24 en 25 Desember, Nachtmaal en Kerkfeest. 31 Desember, v.m. 10 uur, 's avonds 7.30. Oudejaarsdienst. 7 Januarie 1917, op 't dorp, v.m. 10 uur, 's avonds 7.30. 17 Januari, op 't dorp, v.m. 10 uur, 's avonds 7.30. 21 Januarie, geen dienst. 28 Januarie, op 't dorp, v.m. 10 uur, 's avonds 7.30.

Standerton.—Nachtmaal op Zaterdag en Zondag, 20 en 21 Januarie 1917.

---

25 Desember, Kerkfeest op Erasmus. Ds. Fourie.
14 Januarie, Nachtmaal, Erasmus, Ds. Fourie.
21 Januarie, Nachtmaal, Roos Senekal. Ds. Fourie.

ZONDAGSCHOLEN.

De Noordelike en Westelike Ringskommissie hebben nog geen Rings-superintendenten benoemd althans van hunne benoeming aan de Hoofd-superintendent geen kennis gegeven. Willen zij dit toch vóór 1 Januarie 1917 doen?

De leerboekjes voor de Zondagscholen zullen tussen 20 en 25 Desember worden toegezonden aan de verschillende Kerkeraden. Gaarne ontvang ik nog opgave van het benodigde aantal, voor zover dit nog niet is gedaan. Bij elk 10-tal lessen wordt één klas-register geleverd.

JAC. VAN BELKUM,
Hoofd-superintendent.

De almanakken voor 1917 zijn klaar, en worden vóór Kerstfeest verzonden. Wie nog niet besteld heeft, doe het aanstonds aan de heer H. J. L. Th. Roorda, Bus 444, te Johannesburg, of aan de Scriba Ds. Jac. van Belkum, Heidelberg, Transvaal, Jacobsstraat.

De Kommissie van de Oostelike Ring heeft benoemd als Superintendent van Zondagscholen voor deze Ring Ds. L. E. Brandt (123 Jutastraat, Johannesburg.)

Voor Johannesburg is benoemd tot Zondagschool Superintendent Br. J. J. J. Taljaard: als Kommissie voor die Scholen B.Br. F. G. Bezuidenhout, W. J. Meyneke, en E. J. E. Scherlich.

Voor Oost-Rand Superintendent, Br. Ouderling C. P. S. Barnard.

De Noordelike Ring benoemde nog geen Rings-superintendent.

In Waterberg is benoemd Br. Ouderling N. Willemse, Zanddrift, P.K. 24e Rivier, via Nijlstroom.

De Westelike Ring benoemde ook nog geen Rings-superintendent.

Voor Zwartruggens werd benoemd Br. Jozeph Minnie, Otterfontein, P.K. Koster-Statie, via Krugersdorp.

Op 10 en 11 Februarie 1916 hoopt men in Middelburg Nachtmaal te vieren en tegelijkertijd het feest van de 40-jarige Evangelie bediening van Ds. Goddefroy. Eene kommissie voor die feestviering is benoemd. In 't volgend nummer meer biezonderheden.

Ds. K. T. van den Heever is beroepen naar de Nederduitsch Hervormde of Gereformeerde Gemeente van Ventersdorp .

FONDS TOT ONDERSTEUNING VAN BEHOEFTIGE STUDENTEN.

Sedert de opgave in de "Hervormer" van 15 November is ingekomen:

Van Br. N. J. R. Booyse, Boesmanspan	£2	10	0
Van de Gemeente, Heilbron	0	11	6
Van de Gemeente, Memel	11	2	9
Van de Gemeente, Ermelo...	6	5	0
Van de Gemeente, Lijdenburg	4	0	0
	£24	9	3

Wij zijn hartelik dankbaar voor deze milde gaven, maar moeten de gemeenten vragen ons niet te vergeten in de volgende maanden van het nieuwe jaar. De uitgaven komen op ongeveer £28 per kwartaal, en als wij onze verplichtingen tegenover deze studenten niet kunnen nakomen, moeten zij misschien hun studies opgeven, en dan lopen wij gevaar dat wij enige veelbelonende jonge mannen moeten missen, die als predikanten van onze Kerk grote diensten konden bewijzen.

De gemeente Memel heeft besloten bij elk Nachtmaal de dankszeggings kollektie voor ons fonds af te staan, en daar wordt bovendien door een paar meisjes gekollekteerd in de gemeente. Zou dit goede voorbeeld niet in andere gemeenten gevolgd kunnen worden?

VAN BELKUM.
BRANDT.

1 Desember 1916.

In opdracht van de algemene kerkvergadering is het Curatorium der kweekschool, op ontvangen uitnodiging, in overleg getreden met de Raad van het Transvaal Universiteit Kollege over de benoeming van een professor in de Theologie. Het Curatorium heeft daarom besloten de studenten P. J. J. Venter en M. P. Basson in de letterkundige vakken van die Universiteit te laten studeren, om zodoende een verblijf, indien nodig, aan een der Nederlandse Universiteiten te bekorten.

RIJKDOM.

"Mij schijnt de rijkdom te gelijken op een slang, die als iemand niet weet haar ongedeerd van verre aan te vatten door het dier ongevaarlik aan de punt van de staart omhoog te houden, zich om zijn hand zal winden en bijten. Geducht is ook de rijkdom, die zich kronkelt al naar gelang men hem geschikt of ongeschikt aanvat, om zich aan te hechten en te bijten indien iemand niet uit de hoogte er op neerziende er verstandig mee omgaat, zodat hij het dier met de bezwering van het W o o r d vermorzelt en zelf ongedeerd blijft."

(Clemens Alexandrinus).

Een vrome dagloner, die van de hand in de tand leefde, hoorde in een voorlezing over het Oude Testament, dat ieder Israeliet onder het Oude Verbond van al zijn inkomsten de tienden aan zijn God moest afgeven. Dat maakt die man stom, en hij denkt: "Kunnen de Israelieten, die onder de wet waren, dat doen, en kunnen wij het dan niet doen door de liefde van Kristus?"

Nu legt hij van zijn dagloon eerlik en trouw een tiende weg. De Heer zegende hem zo, dat hij menigmaal per dag 16 stuivers (1/6) verdient en aan het einde des jaars brengt hij 16 daalders en 20 stuivers voor de zending (£2.10) met grote vreugde en zegt: "de liefde van Kristus dringt er mij toe: ik heb geen gebrek gehad.

L. Harms.

DOODSBERIG.

Hede overleed te "Harmony," Pretoria, in die ouderdom van 66 jaar en 3½ maande, ons geliefde moeder en behuwd moeder

Maria Magdalena Elizabeth van Warmelo, geb. Maré.

CHRISTINA DELIANA CLOETE-VAN WARMELO.
HENDRIK CLOETE.
DIETLOF SIEGFRIED VAN WARMELO.
CHRISTINA MARIA JACOBA VAN WARMELO-MALHERBE.
WILLEM VAN WARMELO.
EMILIA VAN WARMELO-FRYLINCK.
JOHANNA BRANDT-VAN WARMELO.
LOUIS ERNST BRANDT.
FREDERIK VAN WARMELO.
MAY VAN WARMELO-METELERKAMP.

Pretoria, 2 Des. 1916.